

## Sammanfattning av ansökan om stimulansbidrag för anhörigstöd

Ansökan om	Förstärkt stöd till anhöriga som hjälper och vårdar närstående som är äldre, har funktionsnedsättning eller är långvarigt sjuka, 2008
Huvudman Kommun/stadsdel	Stockholm stad Farsta stadsdelsnämnd, äldreomsorgen
Kontaktperson	<p>Projektledare Birgitta Livgård Andersson 08-508 18 224 birgitta.livgard-andersson@farsta.stockholm.se</p> <p>Avdelningschef äldreomsorgen Ingrid Friberg 08-508 18 120 ingrid.friberg@farsta.stockholm.se</p>
Beskriv hur den grundläggande uppbyggnaden av anhörigstödet ska se ut.	<p><b>Projektledare/Anhörigkonsulent</b> Projektet föreslår att stadsdelsnämnden ser över möjligheten att projektledartjänsten övergår till en permanent tjänst som Anhörigkonsulent för att säkra varaktigheten och utvecklingen av stödet till anhöriga.</p> <p><b>Lokal för Anhörig-äldrecenter</b> Projektet ska starta upp i lokal på ett av stadsdelens äldreboende. Den kommer att iordningställas och bli klar under hösten 2008. Projektet ser detta center som en plats där anhöriga och äldre samt personal inom äldreomsorgen ska kunna vända sig för att få stöd, information och utbildning i anhörigfrågor. Projektets önskan är att här ska vara öppet på flexibla tider så att yrkesverksamma och andra anhöriga som inte har möjlighet dagtid ska kunna få stöd och information på icke kontorstid.</p> <p><b>Cirklar.</b> Projektledaren har sedan april 2007 varje termin ordnat och varit delaktig i cirklar för anhörigvårdare i samverkan med Röda Korset. Projektledaren har kvällstid lett en cirkel för yrkesverksamma anhörigvårdare i samverkan med anhörigprojektet i Enskede-Årsta-Vantörs (E-Å-V) stadsdel och berörda kretsar inom Röda Korset. Cirklar dag- och kvällstid kommer även att erbjudas hösten 2008 i samverkan med Röda Korset och demensföreningen i Stockholms län.</p> <p><b>Föredrag, stödsamtal och information</b> Föredrag och föreläsningar som berör äldre och anhöriga har ordnats sedan våren 2007 och kommer att fortsätta även hösten 2008. Detta har delvis skett i samverkan med primärvård och geriatrik samt flera av stadens aktörer. Projektledaren gör hembesök och tar emot besök för stödsamtal, råd och stöd. Mycket av information och stöd sker också per telefon. Projektledaren informerar om stödet till anhöriga på informationsmöte som ett annat projekt i stadsdelen har, Uppsökande verksamhet till 80 år och äldre. För att få ut information ska projektledaren även fortsättningsvis informera internt så anställda inom äldreomsorgen vet vilket stöd som finns att få och kan sprida det vidare. Projektledaren ordnar och deltar på anhörigträffar på hemtjänst och särskilda boende. Det är ett område som projektet vill utveckla när utbildningen av anhörigombud kommit längre.</p>

	<p>Fortsätta att informera externt på pensionärs- och frivilligorganisationers möten samt primärvården. Arbeta fram nya sätt för att nå anhöriga i ett tidigt skede.</p> <p><b>Förebyggande arbete.</b>  Projektet har under vårterminen 2008 provat olika friskvårdsaktiviteter tillsammans med sjukgymnaster och arbetsterapeut anställda i förvaltningen. Detta förebyggande arbete vill projektet fortsätta att utveckla gärna i samverkan med frivilligorganisationerna.</p> <p>Projektet vill för att få dokumenterat hur anhörigvårdare mår göra hälsoprofilbedömningar på ca 20 anhörigvårdare med uppföljning. Andra aktiviteter där anhörigvårdaren även kan ta med den sjuke har varit café och underhållning.</p> <p>Projektet ordnar sommarutflykter för anhörigvårdare i samverkan med E-Å-V.</p> <p>Förvaltningens äldreomsorg har under sommaren 2008 ordnat utflykter för äldre boende i stadsdelen.</p> <p><b>Trygghetsplatser</b>  Stadsdelsförvaltningen har med medel från ett annat projekt en trygghetsplats för avlastning av anhöriga med närstående som är beviljade demensdagvård.</p> <p>Trygghetsplatser är ett område som projektet vill utveckla. För att anhöriga ska orka och den sjuke kunna bo kvar i ordinärt boende behövs avlastning när anhörigvårdaren behöver det. Målet med trygghetsplatser måste vara lättillgänglighet och trygghet för både anhörig och den som är sjuk. Det får vi med beslut om avlastning vid behov, utbildad personal, god omvårdnad och social stimulans.</p> <p><b>Utbildning och fortbildning</b>  Projektet utbildade 2007 kvalificerade avlösare i samverkan med E-Å-V.</p> <p>Projektet fortsätter 2008/2009 att utbilda Anhörigombud/Kvalificerade avlösare inom både hemtjänst och särkslida boende.</p> <p>Målet är att alla enheter skall en personal som är utbildad i anhörigstöd.</p> <p>Projektledare och den personal som grundutbildats behöver löpande fortbildning för att utveckla stödet till anhöriga.</p> <p>För att vetskapen om stödet till anhöriga ska få så stor spridning som möjligt vill projektledaren ordna utbildningsdagar för frivilliga och andra intressenter.</p> <p>Stadsdelen kommer under 2008 att starta ett "lokalt nätverk" i Kompetenscentrum Anhörigas regi.</p> <p><b>Lokal anhörigförening</b>  I samverkan med stadsdelsförvaltningarna i Enskede-Årsta-Vantör, Hägersten-Liljeholmen, Skärholmen och Skarpnäck, har anhörigstödsprojektet under 2008 samlat anhörigvårdare som är intresserade av att bilda en lokal anhörigförening för söderort.</p> <p>Nacka anhörigförening har inbjudits och kommer att fungera som fadderförening. Förhoppningen är att en anhörigförening ska bildas under slutet av 2008 med vilken projektet kan ha samverkan.</p> <p><b>Samverkan med frivilliga och ideella organisationer.</b>  Anhörigstödsprojektet har påbörjat samverkan med vissa organisationer. Bland annat sitter de i referensgruppen för anhörigstödsprojektet, de är föreläsare, håller i cirklar och deltar</p>
--	---

	<p>på Anhörigas Dag. Flera projektledare inom äldreomsorgen har tillsammans påbörjat en samverkan med frivilliga och ideella organisationer. Detta fortsätter till hösten med föreläsare och workshops. Till att börja med ska vi se vad vi kan göra tillsammans för äldre i Farsta. Projektledaren anser att Frivilligas Dag den 5 december uppmärksammas. Exempelvis skulle äldreomsorgen kunna bjuda in till en årlig samverkanskonferens.</p> <p><b>Anhörigavlösning</b> Förvaltningens hemtjänstenheter erbjuder avlastning för anhöriga genom avlösning i hemmet. Samtliga enheter i kommunens regi har utbildade kvalificerade avlösare. Projektet anser avlösning i hemmet som ett utvecklingsområde. Fler ur personalen bör utbildas och rutiner för hur avlösning skall gå till ska tas fram. Riktlinjer och rutiner vid avlösning har påbörjats på en av hemtjänstenheterna.</p> <p><b>Uppsökande verksamhet, samverkan med Landstinget</b> Anhörigstödet samverkar med beställarenheten när det gäller uppsökande till personer i förvaltningen över 80 år. Beställaravdelningen erbjuder alla medborgare över 80 år hembesök, skriftlig information, information per telefon eller deltagande på informationsmöte. Projektledaren är delaktig i informationsmöten och informerar om stödet till anhöriga och kan göra hembesök om så önskas. Samverkan med primärvården vill projektet utveckla när det gäller hälsa och välbefinnande hos anhörigvårdare. Kontakt kommer att tas med distriktssköterskorna hösten 2008 angående deras hälsosamtal med 75-åringar för samverkan. . Samverkan med Landstingets primärvårdsrehabilitering om samverkan kring information om och förskrivning av hjälpmedel som kan underlätta vardagen för anhörigvårdare.</p>
<p>Beskriv hur varaktigheten ska säkras</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Se över möjligheten att projektledartjänsten görs om till tjänst som Anhörigkonsulent.</li> <li>• Fortsatt samverkan med Röda Korset och Demensföreningen kring cirklar. Tillsammans utveckla nya former för cirklar t.ex. cirklar för endast manliga anhörigvårdare och anhörigvårdare med annan etnisk bakgrund.</li> <li>• Stöd till start och uppbyggnad av lokal anhörigförening</li> <li>• Skapa informationskanaler för anhörigstödet på de sociala mötesplatser stadsdelen har.</li> <li>• Knyta frivilliga till Anhörig-äldrecenter för t.ex. caféverksamhet och andra aktiviteter.</li> <li>• Ut- och fortbildning av personal och frivilliga.</li> <li>• Tydliga rutiner för avlösning i hemmet.</li> <li>• Samverkan med frivilligorganisationerna och ideella krafter som kan marknadsföra anhörigstödet till sina medlemmar (nya anhörigvårdare)</li> <li>• Hitta nya former för informationsmaterial på vårdcentraler och bibliotek.</li> <li>• Samverkan med Landstingets primärvårdsrehab om samverkan kring information om- och förskrivning av hjälpmedel som kan underlätta vardagen för anhörigvårdare</li> </ul>

<p>Beskriv vilka strategier som ska användas för att nå anhöriga</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Brev till alla anhörigvårdare som har kommunala insatser.</li> <li>• Brev till par mellan 75-80 år som inte har kommunala insatser med information om stödet till anhöriga.</li> <li>• Skapa nya former för informations- och anhörigträffar för att nå fler anhörigvårdare.</li> <li>• Stöd till start av- och samverkan med anhörigförening</li> <li>• Anhörigbroschyr, som översätts på de i stadsdelen vanligast förekommande språken. Dessa sprids via de sociala mötesplatserna, hemtjänst, invandrarorganisationer, vårdcentralerna, bibliotek. med mera.</li> <li>• Annonsering i lokalpressen och stadens hemsida.</li> <li>• Genom aktiviteter som arrangeras i samband med Anhörigas Dag.</li> <li>• Besök på pensionärs- och frivilligorganisationernas medlemsmöten.</li> </ul>
<p>Beskriv hur fler och mer lättillgängliga stödformer skapas</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Möjlighet för anhörigvårdare som ansöker om avlastning att få trygghetsplats vid behov inskrivet i biståndsbeslutet. Ska då kunna nyttjas när anhörigvårdaren önskar och om möjligt vid akuta situationer.</li> <li>• Information om hjälpmedelsförskrivning i samverkan med Landstinget</li> <li>• Skapa en flexibel avlösning i hemmet. Avlösning när anhörigvårdaren har behov, dag, kväll eller helg.</li> <li>• Avlösarväskor innehållande minnesstimulerande spel och litteratur iordningsställs, dessa används av avlösarna för att få en mer meningsfylld avlösning.</li> <li>• Anhörig-äldrecenter har flexibla öppettider, även kväll och helg.</li> <li>• I samverkan med frivilliga skapa möjligheter för anhörigvårdare att lämna sin närstående på en social mötesplats eller Anhörig-äldrecenter för att utträtta ärende i lugn och ro.</li> <li>• Starta Anhörigträffar på fasta tider på de sociala mötesplatserna.</li> </ul>
<p>Ange 1/5 samverkan med frivilliga och ideella</p>	<p>Samverkan kommer att ske med</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Röda Korsets olika kretsar gällande cirklar och framtidsvisionen om ett gemensamt "Anhörigas Hus"</li> <li>• Demensföreningen när det gäller cirklar.</li> <li>• Stroke- och afasiföreningarna som kommer och föreläser.</li> <li>• Utveckla samverkan med olika föreningar i det samarbetsforum som håller på att utvecklas.</li> <li>• Diakon från Söderledskyrkan kommer att finnas på Anhörig- äldrecenter var fjortonde dag.</li> <li>• Regelbundna besök på pensionärsföreningarnas medlemsmöten</li> </ul>
<p>Beskriv mål för arbetet</p>	<p>Att säkerställa ett varaktigt anhörigstöd som kan svara upp mot den ev. lagändring som kommer 2008/2009 genom:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Upprättande av en plan för hur anhörigstödet ska bedrivas under de kommande åren och styrdokument som säkrar formerna för detta.</li> <li>• Att stadsdelen ska kunna erbjuda fungerande</li> </ul>

	<p>avlastningsplaster/trygghetsplatser som anhörigvårdaren och den sjuke känner sig trygg med</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ökad kunskap hos personal som möter anhöriga i hemmet och på särskilda boenden, genom utbildning och fortbildning</li> <li>• Att anhöriga får en ökad kunskap om sin roll som anhörigvårdare samt vilket stöd och hjälp som finns att få genom cirklar och andra former av utbildning.</li> <li>• Väl fungerande och flexibla former för anhörigavlösning</li> <li>• Att anhörigvårdare erbjuds friskvård och social stimulans.</li> <li>• Att nå fler med annan etnisk bakgrund</li> <li>• Att nå anhöriganställda</li> <li>• Fortsatt och utökad samverkan med föreningar</li> </ul>
Vilka insatser ska genomföras	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Fortsätta enskilda stödsamtal och hembesök</li> <li>• Fokusgrupper för att ta reda på vad anhöriga har för behov av stöd.</li> <li>• Föredrag/föreläsningar som rör äldre och anhörigas situation.</li> <li>• Anhörigcirklar arrangeras i samverkan med Röda Korset och Demensföreningen i Stockholms län. Eventuellt kan andra frivilligorganisationer komma att delta.</li> <li>• Aktiviteter arrangeras i samband med Anhörigas dag den 6 oktober.</li> <li>• Förebyggande aktiviteter som friskvård i olika former ska erbjudas anhörigvårdare.</li> <li>• Arrangera aktiviteter hela året för anhörigvårdare och deras närstående.</li> <li>• Informationsmaterial distribueras via annonsering i lokalpressen, stadsdelens hemsida, bibliotek, vårdcentraler, geriatrisk klinik, akutsjukhus, hemtjänst etc</li> <li>• Starta samverkan mellan primärvården och anhörigprojektet om anhörigvårdarens hälsa.</li> <li>• Utbildning till personal vid hemtjänst och särskilda boenden</li> <li>• Besök genomförs på pensionärsföreningarnas medlemsmöten</li> <li>• Se om det finns möjligheter för ny form av anhörigavlösning. Att anhörigvårdare kan lämna sin närstående en kortare tid på någon av de sociala mötesplatserna och Anhörig- äldrecenter.</li> <li>• Fortsätta samt utveckla samverkan med frivilliga och ideella krafter.</li> <li>• Samverkanskonferens i samband med Frivilligas dag den 5 december.</li> <li>• Samverka med uppsökandeprojektet i stadsdelen.</li> <li>• Säkerställa anhörigstödet genom att upprätta en plan för hur anhörigstödet ska bedrivas under de kommande åren och styrdokument som säkrar formerna för detta.</li> </ul>
Beskriv hur utvärdering och uppföljning ska ske	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Statistiksammanställning av antalet aktiviteter och deltagare.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kvalitativa aspekter följs upp genom enkäter och/eller fokusgrupper.</li> <li>• Utvärdering sker 2008 och 2009 genom ett av Stockholms Stad utarbetat enkätmaterial.</li> </ul>
Kostnad ansökningsåret	Beräknad totalkostnad: 2 038 000 kronor <hr/> Egen finansiering: 285 000 kronor <hr/> Bidrag som söks hos länsstyrelsen: 1 753 000 kronor <hr/>
Postgironummer	Datum, underskrift och telefonnummer 2008-07-08  Ingrid Friberg, avdelningschef ÄO, 08 508 18 120

## Specificering av kostnader

**2008:**

<b>Projektansvarig/Anhörigkonsulent</b>	560 000	Söker bidrag
<b>Projektmedarbetare</b>	200 000	Söker bidrag
För uppbyggnad och start av anhörigavlösning på sociala mötesplatser och anhörig-äldrecenter. Delta i en del av de övriga aktiviteterna.	200 000	Kommunen
<b>Lokalkostnad</b>	50 000	Kommunen
<b>Friskvårdsaktiviteter</b>	150 000	Söker bidrag
Hälsobedömning för 20 anhörigvårdare med uppföljning	300 000	Söker bidrag
Sjukgymnast/arbetsterapeut	50 000	Söker bidrag
<b>Sommaraktiviteter och andra aktiviteter</b> för anhörigvårdare och deras närstående	40 000	Söker bidrag
<b>Utbildning av anhörigombud</b>	85 000	Söker bidrag
Tjugo personer under fem heldagar. Vikarietäckning för tjugo personer under fem heldagar.	130 000	Söker bidrag
<b>Övrig utbildning, cirklar</b>	55 000	Söker bidrag
<b>Kompetensutveckling</b> för projektledare/anhörigkonsulent, anhörigombud/ kval.avlösare och frivilliga. Exempelvis göra studiebesök, delta på Anhörigriksdagen,	40 000	Söker bidrag
<b>Informationsmaterial</b>	120 000	Söker bidrag
Ev.film, marknadsföring, annonskampanjer, översättning, tolk, stora brevutskick etc.	15 000	Kommunen
<b>Utvärdering</b>	15 000	Kommunen
<b>Uppsökande verksamhet</b>	3 000	Söker bidrag
<b>Samverkanskonferens</b> med frivilligorganisationerna	20 000	Söker bidrag
	5 000	Kommunen

<b>Summa 2008</b>	2 038 000	Egen finansiering: 285 000 kr. Söker bidrag: 1 753 000 kr.
-------------------	-----------	---